

Sanirano odlagalište Treskavac

Ponikve Krk

Perjanica ekološkog zbrinjavanja otpada

Krčka tvrtka Ponikve dostigla je europske standarde u prikupljanju odvojenog otpada i time postala simbol uspješnosti u toj djelatnosti. Tijekom deset godina primjene modernog i učinkovitog modela prikupljanja odvojenog otpada Ponikve su Krku uštedjele 150 tisuća metara kubnih odlagališnog prostora, sakupivši gotovo 65 tisuća tona otpada! Postigli su respektabilnih 50 posto odvojenog otpada čime je Krk prvi u Hrvatskoj ispunio standarde koje postavlja Europska unija. Cilj im je da do 2020g. odvojeni otpad iznosi 80 posto. Usporedimo li to sa situacijom u Hrvatskoj gdje je i u razvijenim sredinama odvojeno prikupljane otpada tek u začecima jasno je zašto je Krk postao perjanica ekološkog zbrinjavanja otpada. U Hrvatskoj se, naime, odvaja tek 15 posto otpada.

Pred Ponikvama je i novi izazov koji su im povjerile lokalne samouprave a to je: učiniti otok Krk energetski neovisnim i održivim otokom, bez stakleničkih plinova.

A sve je započelo 2000. godine kada je direktor Ponikva **Frane Mrakovčić** pokrenuo ideju o odvojenom prikupljanju otpada. Taj menadžer koji uspješno "kormilari" tvrtkom već dvadeset godina prepoznao je značaj odvojenog prikupljanja otpada i postavio, zajedno sa svojim timom i čelnicima lokalne samouprave, visoki cilj: stvoriti moderan, ekološki sustav zbrinjavanja otpada. To je podrazumijevalo uklanjanje nelegalnih odlagališta i korištenje ogromnog ekonomskog i gospodarskog potencijala otpada pri čemu prihodi ostvareni od sekundarnih sirovina smanjuju troškove odvojenog prikupljanja.

Ponikve su tim poslovnim opredjeljenjem izravno utjecale na održivi razvoj i turistički zamah otoka Krka jer odvojeno prikupljanje otpada pridonosi očuvanju šuma, smanjenju štetnih plinova, otvaranju novih radnih mjesta...

Primjena novog modela započela je 2005.g. U ekološki sustav zbrinjavanja komunalnog otpada Ponikve su u jednakim omjerima, zajedno s Fondom za zaštitu okoliša i jedinicama lokalne samouprave na Krku, uložile oko 60 milijuna kuna.

Prikupljanje "od vrata do vrata"

Na Krku i dalje nadograđuju svoj sustav. O tome Frane Mrakovčić kaže:

-Od prošle godine započeli smo prikupljanje otpada "od vrata do vrata" i u njega uložili 3,6 milijuna kuna, a do sezone 2017. g. planiramo uložiti još oko osam milijuna kuna čime bi zaokružili tu investiciju. To je učinkovit model prema kojem svako domaćinstvo dobiva svoj set posuda za odvojeno prikupljanje otpada, a zajednički kontejneri se povlače s javnih površina. Ostaju samo takoz-

Edukacija stanovništva

Brojnim akcijama tijekom petnaest godina, koje su Ponikve pokrenule samostalno ili u suradnji s Turističkom zajednicom otoka Krka, educirali su i motivirali stanovnike Krka, vikendaše i turiste da se uključe u odvojeno prikupljanje otpada. Tiskani su mnogobrojni promotivni materijali, a snimljeno je i nekoliko obrazovnih filmova. Sustav se promiče i putem društvenih mreža, nagrađivanjem najboljih učeničkih radova na temu ekologije, a stanovnicima se podijeli više od sedam tisuća vreća komposta godišnje.

vani zeleni otoci na frekventnijim područjima. Tako će do ljeta iduće godine svako domaćinstvo dobiti posebne posude za papir, plastiku i staklo. Stare gradske jezgre i nepristupačne zone u kojima je nemoguće skupljati otpad

ROKOVI OBVEZE	RH	REZULTATI OTOK KRK
do 2016	Smanjiti udio biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu za 50%	Ostvareno 2013. (3 godine prije roka)
do 2020.	Odvojeno prikupljati 50 % otpada	Ostvareno 2015. (5 godina prije roka)

Čelnici lokalnih samouprava u čijem su 100 postotnom vlasništvu Ponikve prilikom predstavljanja električnih bicikala

od vrata do vrata dobit će dvadeset setova polupodzemnih i podzemnih spremnika. Na taj način smanjit ćemo intenzitet odvoza i povećati količinu korisnog otpada. Zbog toga moramo nabaviti manja, tiša i okretanja vozila, a takva četiri već su travnju stigla u Ponikve. Cilj svih tih novina je da do 2020.g. postignemo 80 postotno razvrstavanje, zaključio je Mrakovčić.

Cilj Ponikva je da do 2020.g postignu

80 postotno razvrstavanje Do 2030. otok Krk bit će energetski neovisan

Pred tvrtkom Ponikve još je jedan izniman zadatak: Otok Krk mora do 2030.g. postati 100% energetski neovisan, 100% održivi otok i s 0% emisije stakleničkih plinova. U tu svrhu, u okviru "Ponikve eko otok Krk" osnovana je, početkom 2014.g., nova radna jedinica **Energetika** koja se bavi projektima javne rasvjete,

energetskom učinkovitošću, obnovljivim izvorima energije, e-mobilnošću, elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom (DTK).

O tome što trenutno rade i što je do sada učinjeno Frane Mrakovčić kaže: U tijeku je energetska certificiranje zgrada koje su u vlasništvu lokalnih samouprava, a osnovali smo i energetski tim čiji je zadatak provođenje raznovrsnih energetskih programa, kao i pomaganje građanima prilikom kandidiranja za javne pozive Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Naš zadatak je i održavanje javne rasvjete na Otoku i u tu svrhu pripremili smo energetski audit i projektnu dokumentaciju za rekonstrukciju led rasvjete. Sve to planiramo napraviti do 2018.g. Na taj način uštedjet ćemo čak 70 posto sredstava za troškove javne rasvjete. Napravili smo studije o iskorištavanju vjetera i sunca te studije koje procjenjuju otočni potencijal za proizvodnju novog energenta poput sječke i briketa iz biomase,

Poticaji korisnicima koji uredno odvajaju otpad

Eko patrole podrška su sustavu "od vrata do vrata" jer kontinuirano daju upute i educiraju građane, ali i kontroliraju sadržaj otpada. Građani se uvijek mogu dodatno informirati na telefon 051 654 600. Cilj je napraviti evidenciju korisnika koji uredno odvajaju otpad i do 2018.g. uvesti model poticaja kojim bi se, dodatnim naknadama, nagrađivali građani koji poštuju pravila.

Dostava komposta

Onečišćivač plaća

Usprkos svemu što su u Ponikvama do sada učinili na razvrstavanju otpada ipak će, kada se nerazvrstani otpad počne odvoziti s Otoka na Mariščinu, porasti cijene. No, poskupljenje je usko povezano sa stupnjem razvrstanosti i tu će se ogledati korist koju korisnici usluga imaju od dosadašnjih akcija. Naime, Zakon o održivom gospodarenju otpadom kaže da "onečišćivač plaća", pa će to poskupljenje za Krčane biti minimalno jer su se ponašali ekološki i razvrstavali otpad. No, nažalost do poskupljenja će ipak doći. Naš je cilj još povećati udio razvrstanog otpada što će se povoljno odraziti na naše račune, kaže Mrakovčić.

istaknuo je Mrakovčić i nastavio: Zahvaljujući izgradnji fotonaponskog postrojenja "Treskavac" postigli smo energetska neovisnost "Ponikva eko otok Krk" jer proizvode više električne energije nego što je troše. Planiramo, nadalje, izgraditi vjetropark koji bi, procjenjujemo, pokrio trećinu otočnih potreba za strujom. Velike uštede ostvarile bi se softverskim nadzorom, upravljanjem javnom rasvjeteom te daljinskim očitavanjem, takozvanim monitoringom brojila. Tim projektom, otok Krk postaje "pametni otok", objasnio je Mrakovčić.

Krk pametni otok

Vlasnici vjetroelektrana bile bi, upisom obveznica, krčke samouprave i stanovnici otoka Krka. Korist bi bila dvostruka: od profita vjetroelektrana i produženja sezone. Izvjesno je, naime, da će energetski neovisan otok povećati broj dolazaka turista i produljiti sezonu na Krku. U planu je i izgradnja neintegriраних fotopostrojenja za proizvodnju električne energije i topline na bio otpad o čemu Frane Mrakovčić kaže:

Na cijelom otoku već smo izgradili deset punionica za električne auto-

mobile, a s Fondom za zaštitu okoliša potpisali smo ugovor o sufinanciranju nabavke deset električnih automobila, namijenjenih ponajprije prikupljanju otpada "od vrata do vrata", objašnjava Mrakovčić i dodaje: iznimno važan projekt kojeg smo započeli je i razvijanje DTK mreže na Otoku. Cilj je da optika dođe do svake kuće što krčkim domaćinstvima i gospodarstvu omogućuje najpovoljniji, najkvalitetniji i najbrži internet. Do kraja godine kandidirat ćemo za sredstva EU fondova i izgradnju energetska-edukativnog centra, još jednog iznimno važnog projekta.

Sve to zahtijevat će velika, višemilijunska ulaganja, a najveći dio planiramo osigurati novcem iz EU fondova. Obzirom na dosadašnja iskustva i uspješnost kojom smo kandidirali naše projekte mislim da ćemo u tome uspjeti, smatra Mrakovčić i zaključuje:

Krčku komunalnu priču temeljimo na uspješnoj poslovnoj politici i racionalno procjenjenim mogućnostima te sve prisutnoj potpori lokalnih samouprava. Stoga ne sumnam da ćemo i ovaj izazov uspješno zaokružiti.

Piše: *Jadranka Jurčić*

Moderan odvoz otpada